

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING MASTEROPLEIDINGEN 2014-2015

Faculteit Gedrags-, Management- en Maatschappijwetenschappen

De decaan van de faculteit,

gelet op de artikelen 9.5, 9.15, eerste lid, onder a, 7.13, eerste en tweede lid, 9.38, onder b, en 9.18, eerste lid, onder a, en 7.59 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

gehoord het advies van de opleidingscommissie en de instemming dan wel het advies van de faculteitsraad ten aanzien van de opleidingsspecifieke bijlage van de betreffende opleiding,¹

besluit vast te stellen de onderwijs- en examenregeling van de hierna genoemde opleidingen:

- ***Business Administration (BA)***
- ***Communication Studies (CS)***
- ***Educational Science and Technology (EST)***
- ***Health Sciences (HS)***
- ***Industrial Engineering & Management (IEM)***
- ***Leraar VHO Maatschappij- en Maatschappijwetenschappen (LVHOM)***
- ***Philosophy of Science and Technology and Society (PSTS)***
- ***Psychology (MPS)***
- ***Public Administration (PA)***

en de volgende Post-Hoger Onderwijs masteropleidingen:

Master of Environmental and Energy Management (MEEM)

Master Public Management (MPM)

Master Risico Management (MRM)

---

¹ Het adviesrecht heeft conform artikel 9.38 WHW betrekking op de in artikel 7.13 lid 2 WHW onder a t/m g genoemde onderdelen. Op de overige onderdelen heeft de faculteitsraad instemmingsrecht.

Voorwoord

Dit document bevat de onderwijs- en examenregeling, zoals omschreven in artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, voor de masteropleidingen van de faculteit Gedrags-, Management- en Maatschappijwetenschappen. Hiertoe behoren zowel de masteropleidingen van de voormalige faculteit Management en Bestuur (MB), als de masteropleidingen van de voormalige faculteit Gedragwetenschappen (GW). Deze regeling is vastgesteld door de decaan van de faculteit en geldt voor het academische jaar 2014-2015.

Deze onderwijs- en examenregeling bestaat uit drie delen.

1. Het eerste deel omvat de elementen die gemeenschappelijk zijn voor alle masteropleidingen van de faculteit. Dit deel komt in hoge mate overeen met de gemeenschappelijke onderdelen van de onderwijs- en examenregeling van de bacheloropleidingen van de faculteit, zowel qua indeling als qua inhoud. Op deze manier zijn overeenkomstige bepalingen zoveel mogelijk van toepassing op overeenkomstige onderwerpen. Van deze gemeenschappelijke bepalingen voor de masteropleidingen bestaat zowel een Nederlandstalige als een Engelstalige versie.
2. Het tweede deel van de regeling bevat de opleidingsspecifieke bijlagen van de masteropleidingen van de voormalige faculteit Management en Bestuur (MB), te weten:
  - Business Administration (BA)
  - European Studies (ES)
  - Health Sciences (HS)
  - Industrial Engineering and Management (IEM)
  - Public Administration (PA)
  - Master of Environmental and Energy Management (MEEM)
  - Master Public Management (MPM; annex in Dutch)
  - Master Risico Management (MRM; annex in Dutch)
3. Het derde deel tenslotte bevat de opleidingsspecifieke bijlagen van de masteropleidingen van de voormalige faculteit Gedragwetenschappen (GW). Dit zijn:
  - Communication Studies (CS)
  - Educational Science and Technology (EST)
  - Leraar VHO Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen (LVHOM)
  - Philosophy of Science and Technology and Society (PSTS)
  - Psychology.

Deel 1 (Engelse versie) en deel 2 van deze onderwijs- en examenregeling zijn beschikbaar op de "Onderwijs"-pagina's van de website van de (voormalige) faculteit Management & Bestuur, onder de knop "Reglementen en Examen". Ze zijn ook te vinden op de "Education"-pagina's van de Engelstalige website van deze (voormalige) faculteit, onder de knop "Regulations and Exam. Board".

Deel 1 (Engelse en Nederlandse versie) en deel 3 van deze onderwijs- en examenregeling zijn beschikbaar op de "Onderwijs"-pagina's van de (voormalige) faculteit Gedragwetenschappen, onder de knop "Reglementen en Commissies". Ze zijn ook te vinden op de "Education"-pagina's van deze (voormalige) faculteit, onder "Regulations and Committees".

Tenslotte: daar, waar in deze regelingen de mannelijke vorm wordt gebruikt, leze men ook de vrouwelijke vorm.

Opmerking:

In deze OER is alles wat specifiek betrekking heeft op de opleidingen van de voormalige faculteit GW *cursief gedrukt* en alles wat specifiek betrekking heeft op de opleidingen van de voormalige faculteit MB **vet gedrukt**.

INHOUDSOPGAVE

---

1 GEMEENSCHAPPELIJK DEEL

PARAGRAAF 1 - ALGEMENE BEPALINGEN	7
Art 1.1 - TOEPASSELIJKHEID VAN DEZE REGELING	7
Art 1.2 - BEGRIPSBEPALINGEN	7
PARAGRAAF 2 - TOELATING	11
Art 2.1 - VOOROPLEIDINGSEISEN	11
Art 2.2 - TAALEIS MASTEROPLEIDING BIJ BUITENLANDS DIPLOMA	11
Art 2.3 - SCHAKELPROGRAMMA'S (PRE-MASTER OF DOORSTROOMMINOR)	11
PARAGRAAF 3 - INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING	12
Art 3.1 - DOEL VAN DE OPLEIDING	12
Art 3.2 - INRICHTING VAN DE OPLEIDING	12
Art 3.3 - TAAL WAARIN DE OPLEIDING WORDT VERZORGD	13
Art 3.4 - VRIJSTELLING	13
Art 3.5 - VRIJ ONDERWIJSPROGRAMMA	14
PARAGRAAF 4 - ONDERWIJS EN TOETSING	15
Art 4.1 - ALGEMEEN	15
Art 4.2 - MODULES	15
Art 4.3 - INSCHRIJVING VOOR DE ONDERWIJSEENHEID EN DE TOETSEN	16
Art 4.4 - INFORMATIE OVER HET TENTAMEN EN HET TOETSSCHEMA	16
Art 4.5 - TOETSGELEGENHEID EN EXTRA TOETSKANSEN	17
Art 4.6 - MONDELINGE TOETSEN	17
Art 4.7 - VASTSTELLING EN BEKENDMAKING VAN DE UITSLAG	18
Art 4.8 - GELDIGHEIDSDUUR TENTAMENS	19
Art 4.9 - INZAGE- EN NABESPREKINGSRECHT	19
Art 4.10 - BEWAARTERMIJN TOETSEN	20
PARAGRAAF 5 - EXAMEN	21
Art 5.1 - EXAMENCOMMISSIE	21
Art 5.2 - EXAMEN	21
Art 5.3 - GRAAD	22
Art 5.4 - GETUIGSCHRIFT	22
Art 5.5 - CUM LAUDE	23
PARAGRAAF 6 - STUDIEBEGELEIDING	24
Art 6.1 - STUDIEVOORTGANGSOVERZICHT	24
Art 6.2 - STUDIEBEGELEIDING	24
PARAGRAAF 7 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING	25
Art 7.1 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING	25

PARAGRAAF 8 - WIJZIGINGEN, OVERGANGSREGELINGEN, BEROEP EN BEZWAAR

	26
Art 8.1 - STRIJDIGHEID MET DE REGELING	26
Art 8.2 - FOUTEN OF ONVOLLEDIGHEDEN IN DE ADMINISTRATIE	26
Art 8.3 - WIJZIGING REGELING	26
Art 8.4 - OVERGANGSREGELING	26
Art 8.5 - BEOORDELING ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING	27
Art 8.6 - BEROEP EN BEZWAAR	27
Art 8.7 - HARDHEIDSCLAUSULE	27
Art 8.8 - BEKENDMAKING	28
Art 8.9 - INWERKINGTREDING	28
BIJLAGE 1: AANVULLENDE REGELS VOOR DE MASTER PROGRAMMA'S VAN DE VOORMALIGE FACULTEIT MB	29

2. OPLEIDINGSSPECIFIEKE BIJLAGEN MASTERPROGRAMMA'S VOORMALIGE FACULTEIT MANAGEMENT EN BESTUUR

- 2a. Business Administration (BA; bijlage in het Engels)
- 2b. European Studies (ES; bijlage in het Engels)
- 2c. Health Sciences (HS; bijlage in het Engels)
- 2d. Industrial Engineering and Management (IEM; bijlage in het Engels)
- 2e. Public Administration (PA; bijlage in het Engels)
- 2f. Master of Environmental and Energy Management (MEEM; bijlage in het Engels)
- 2g. Master Public Management (MPM)
- 2h. Master Risico Management (MRM)

3. OPLEIDINGSSPECIFIEKE BIJLAGEN MASTERPROGRAMMA'S VOORMALIGE FACULTEIT GEDRAGSWETENSCHAPPEN

- 3a. Communication Studies (CS; bijlage in het Engels)
- 3b. Educational Science and Technology (EST; bijlage in het Engels)
- 3c. Leraar VHO Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen (LVHOM)
- 3d. Philosophy of Science and Technology and Society (PSTS; bijlage in het Engels)
- 3e. Psychology

1 **Gemeenschappelijke onderdelen**

PARAGRAAF 1 - ALGEMENE BEPALINGEN

Art 1.1 - TOEPASSELIJKHEID VAN DEZE REGELING

- 1) De onderwijs- en examenregeling is van toepassing op alle studenten die staan ingeschreven bij de betreffende opleiding.
- 2) Voor elke opleiding bestaat een opleidingsspecifieke bijlage.
- 3) Per opleiding vormen dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage samen de onderwijs- en examenregeling voor de betreffende masteropleiding.
- 4) Het algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling worden vastgesteld door de decaan.
- 5) De examencommissie van een opleiding stelt regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden, conform artikel 7.12b van de WHW.
- 6) De wettelijke bevoegdheden van de examencommissie van een opleiding zijn van toepassing op alle onderwijseenheden die deel uitmaken van de opleiding van de student.
- 7) Voor de Engelstalige masteropleidingen zijn Engelse vertalingen van dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling en de regels en richtlijnen van de examencommissie van die masteropleiding beschikbaar. In geval van conflict is de Nederlandse tekst bepalend en niet de Engelse vertaling.
- 8) Verzoeken om bijzondere voorzieningen of uitzonderingen op het hier vastgelegde, worden gericht aan de secretaris van de examencommissie.
- 9) Daar waar in deze regeling sprake is van 'de student', 'de docent', 'hij', 'hem', 'zijn', leze men ook 'de studente', 'de docente', 'zij' en 'haar'.

Art 1.2 - BEGRIPSBEPALINGEN

In deze regeling wordt verstaan onder:

3TU:	De drie Technische Universiteiten van Nederland (Delft, Eindhoven en Twente),
BA	De masteropleiding Business Administration
Blackboard	De digitale leeromgeving van de Universiteit Twente
BOZ:	Bureau Onderwijs Zaken van de faculteit Gedrags- Management- en Maatschappijwetenschappen,
Cohort	Een generatie of groep studenten die in hetzelfde jaar aan een studie zijn begonnen en voor wie één en hetzelfde studieprogramma van toepassing is,
CPO-commissie:	Een door het instellingsbestuur ingestelde commissie (Commissie Persoonlijke Omstandigheden) die per individueel geval het opleidingsbestuur adviseert over de geldigheid, duur en de ernst van de persoonlijke omstandigheden. van de betreffende student
CS:	De masteropleiding Communication Studies,
CvB:	College van Bestuur van de Universiteit Twente,

CW:	De bacheloropleiding Communicatiewetenschap,
Decaan:	Hoofd van de faculteit,
Docent:	wetenschappelijk staflid belast met het verzorgen van onderwijs in een onderwijseenheid,
EC:	Een eenheid van 28 uur studielast, conform het European Credit Transfer System, een voltijds studiejaar bestaat uit 60 EC ofwel 1680 uur (art. 7.4 WHW),
ELAN:	Instituut voor lerarenopleiding, Wetenschaps- en techniekcommunicatie & Onderwijspraktijk,
ES:	De masteropleiding European Studies,
EST:	De masteropleiding Educational Science and Technology,
Examen:	Een opleiding wordt afgesloten met een examen. Het examen is afgelegd indien de tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd. Een aanvullend onderzoek door de examencommissie kan tot het examen behoren,
Examencommissie:	De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad,
Examinator:	Degene die in overeenstemming met artikel 7.12c van de WHW door de examencommissie wordt aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens en toetsen en het vaststellen van de uitslag daarvan.
Geautoriseerd bewijsstuk:	Een door - of vanwege - een examinator geparafeerde lijst of een ander schriftuur dan wel een via het in gebruik zijnde StudentInformatieSysteem (SIS) bekend gemaakte uitslag,
Getuigschrift:	Bewijs van het met goed gevolg hebben afgelegd van een bepaalde vorm van onderwijs,
GMM:	De faculteit Gedrags-, Management- en Maatschappijwetenschappen,
GW:	De voormalige faculteit Gedragwetenschappen
HBO	Instelling voor Hoger BeroepsOnderwijs
HS:	De masteropleiding Health Sciences
IEM:	De masteropleiding Industrial Engineering & Management,
Instelling:	Universiteit Twente,
Instellingsbestuur:	het College van Bestuur, tenzij anders bepaald;
LVHOM:	De masteropleiding Leraar VHO Maatschappij en Maatschappijwetenschappen,
MB:	De voormalige faculteit Management & Bestuur

MEEM:	De post-hoger onderwijs masteropleiding Environmental and Energy Management,
MPM:	De post-hoger onderwijs masteropleiding Public Management,
MPS:	De masteropleiding Psychology,
MRM:	De post-hoger onderwijs masteropleiding Risico Management,
OER	de Onderwijs- en Examenregeling (WHW 7.13)
Onderwijseenheid:	Een onderdeel van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 leden 2 en 3 van de WHW. Elke onderwijseenheid wordt afgesloten met een tentamen,
Onderwijsprogramma:	Het geheel van verplichte en te kiezen onderwijseenheden, behorend tot de opleiding, zoals vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage,
Opleiding:	De masteropleiding bedoeld in de opleidingsspecifieke bijlage van deze onderwijs- en examenregeling,
Opleidingsbestuur:	Het gremium dat door de decaan met het bestuur van de opleiding is belast. Dit kan een persoon zijn. In dat geval wordt gesproken van opleidingsdirecteur,
Opleidingscommissie (OLC):	Opleidingscommissie als bedoeld in artikel 10.3c WHW
Student:	Degene die als zodanig bij een opleiding staat ingeschreven in overeenstemming met artikel 7.34 en 7.37 van de WHW,
Opleidingsdirecteur (OLD):	De persoon die bij een eenhoofdig opleidingsbestuur door de decaan met het bestuur van de opleiding is belast,
OSIRIS:	Het Student Informatie Systeem van de Universiteit Twente,
PA:	De masteropleiding Public Administration
PHO	Post Hoger Onderwijs
Praktische oefening:	Een praktische oefening als genoemd in artikel 7.13 lid 2d van de wet, is een onderwijseenheid of een deel ervan, waarbij de nadruk ligt op de activiteit van de student zelf, zoals: <ol style="list-style-type: none"> 1. verrichten van een literatuurstudie, maken van werkstuk of proefontwerp, schrijven van een scriptie, een artikel of 'position paper' of verzorgen van een openbare presentatie; 2. uitvoeren van een ontwerp- of onderzoekopdracht, uitvoeren van proeven en experimenten, deelnemen aan practica, oefenen van vaardigheden; 3. doen van een stage, deelnemen aan veldwerk of een excursie; 4. deelnemen aan andere noodzakelijk geachte onderwijsleeractiviteiten, gericht op bereiken van de beoogde vaardigheden,
Pre-master of doorstroomminor:	Een door de opleiding vastgesteld programma dat succesvol afgerond moet worden voordat een student kan worden toegelaten tot de desbetreffende masteropleiding. Het is mogelijk dit programma als minor te volgen.

PSTS	De masteropleiding Philosophy of Science, Technology and Society,
PSY:	De bacheloropleiding Psychologie,
R&R	de Regels & Richtlijnen van de examencommissie (WHW art. 7.12 lid 4),
Schakelprogramma:	Een door de opleiding vastgesteld pakket dat door de student gedaan kan worden als doorstroomminor (tijdens het HBO/WO) of als premaster (n.a.v. HBO/WO),
Student Informatie Systeem (SIS):	Het door het instellingsbestuur aangewezen systeem voor de registratie en informatie van alle relevante gegevens van student en studie, zoals bedoeld in de WHW,
Studieadviseur:	Door de decaan van de faculteit aangewezen persoon die als contactpersoon optreedt tussen student en opleiding, en als zodanig de belangen van de student behartigt en een adviesrol vervult,
Studiejaar:	Het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende jaar,
Studiesnelheid:	Aantal EC's behaald in een bepaalde periode gedeeld door het aantal EC's dat nominaal in deze periode behaald kan worden,
Tentamen:	Een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (art. 7.10 WHW); een tentamen kan uit een aantal toetsen bestaan,
Toets:	Onderdeel van een tentamen. Wanneer het tentamen van een onderwijseenheid uit één toets bestaat, is het toetsresultaat bij vaststelling het tentamenresultaat,
Toetsresultaat	Een resultaat dat bijdraagt aan het eindresultaat van een onderwijseenheid,
Toetsschema:	Een schema waarin aangegeven wordt hoe de toetsing van een onderwijseenheid is vormgegeven,
UT:	Universiteit Twente,
Werkdag:	Een van de dagen van maandag tot en met vrijdag met uitzondering van de erkende feestdagen en de afgesproken brugdagen waarop het personeel vrij heeft,
WHW:	De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, afgekort tot WHW, Staatsblad 1992, 593 en zoals sindsdien gewijzigd.
WO	Wetenschappelijk Onderwijs.

Begrippen die hier niet gedefinieerd zijn, hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

PARAGRAAF 2 - TOELATING

Art 2.1 - VOOROPLEIDINGSEISEN

- 1) Toelating tot de opleiding wordt verkregen indien is voldaan aan de vooropleidingseisen voor inschrijving in het wetenschappelijk onderwijs, in overeenstemming met de WHW art. 7.30b.
- 2) Nadere, opleidingsspecifieke regelingen voor toelating tot de opleiding zijn te vinden in de opleidingsspecifieke bijlagen.
- 3) De opleidingsdirecteur of een toelatingscommissie namens de opleidingsdirecteur, bepaalt de toelating van studenten tot de opleiding en controleert de diploma's e.d. die hiervoor nodig zijn.

Art 2.2 - TAALEIS MASTEROPLEIDING BIJ BUITENLANDS DIPLOMA

De bezitter van een buitenlands diploma kan pas inschrijven voor een Nederlandse of Engelse master als voldaan is aan de eisen die beschreven staan op de website van Admission Office:

<http://www.utwente.nl/en/education/master/admission-requirements/international-degree/>

Art 2.3 - SCHAKELPROGRAMMA'S (PRE-MASTER OF DOORSTROOMMINOR)

De opleidingsdirecteur of een toelatingscommissie namens hem, kan positief besluiten over toelating tot de Master, maar als voorwaarde stellen dat de student zijn schakelpakket succesvol afrondt.

- 1) Het schakelprogramma heeft een studielast van 15 EC of 30 EC. Het schakelprogramma van de master Psychology heeft een studielast van 45 EC.
- 2) Het schakelprogramma kan worden doorlopen als apart pre-master programma, of als doorstroomminor, zoals afgesproken met specifieke HBO scholen.
- 3) Het schakelprogramma moet volledig zijn afgerond binnen een periode van maximaal twee keer de nominale studieduur, i.c. 6 maanden voor een 15 EC programma, 12 maanden voor een 30 EC programma en 18 maanden voor een programma van 45 EC.
- 4) Per onderwijseenheid heeft een student maximaal twee kansen om een vak af te ronden. Bij de pre-master Psychology, EST en CS heeft de student maximaal drie kansen om een vak af te ronden.
- 5) Indien een student niet binnen de maximale tijd zijn pre-master programma of doorstroom minor heeft afgerond, wordt hij niet toegelaten tot het master programma.
- 6) Aanvullende informatie over schakelprogramma's is opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlagen van de betreffende opleidingen.

PARAGRAAF 3 - INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING

Art 3.1 - DOEL VAN DE OPLEIDING

De doelen en eindtermen (art. 7.13 lid 2c, WHW) zijn per opleiding in de opleidings-specifieke bijlage opgenomen.

De eindtermen of 'eindkwalificaties' van de masteropleidingen van de faculteit Gedrags-, Management- en Maatschappijwetenschappen (GMM) sluiten aan bij de internationaal erkende niveaubeschrijvingen zoals die zijn verwoord in de zgn. Dublin Descriptoren, dan wel bij de daaraan gelijkwaardig te achten criteria voor academische bachelor- en mastercurricula die in 3TU-verband zijn afgesproken.

De Dublin Descriptoren betreffen:

- a. Kennis en inzicht
- b. Toepassen kennis en inzicht
- c. Oordeelsvorming
- d. Communicatie
- e. Leervaardigheden.

De Criteria voor academische bachelor- en mastercurricula van de 3TU zijn:

1. kundig in een of meer wetenschappelijke disciplines
2. bekwaam in onderzoeken
3. bekwaam in ontwerpen
4. een wetenschappelijke benadering
5. intellectuele basisvaardigheden
6. bekwaam in samenwerken en communiceren
7. houdt rekening met de temporele en maatschappelijke context

Art 3.2 - INRICHTING VAN DE OPLEIDING

- 1) De standaard studielast van 60 EC geldt voor de volgende opleidingen: BA, CS, ES, EST, HS, PA, LVHOM en MPS
De opleiding IEM en PSTS hebben een studielast van 120 EC.
De post hoger onderwijs opleidingen kunnen een afwijkende studielast hebben die ligt tussen de 60 en 70 EC.
- 2) In de opleidingsspecifieke bijlage van de OER is de opleiding beschreven, conform art. 7.13 lid 2 a t/m e, h, i, l, s en t van de WHW). Het betreft:
  - a. de inhoud van de opleiding en van het daaraan verbonden examen, (WHW 7.13 lid 2a)
  - b. de inhoud van de afstudeerrichtingen, (WHW 7.13 lid 2b)
  - c. de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven (WHW 7.13, 2c)
  - d. de inrichting van de praktische oefeningen, (WHW 7.13 lid 2d)
  - e. de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden, (WHW 7.13 lid 2e)
  - f. het aantal en de volgtijdelijkheid van de tentamens alsmede de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden (WHW 7.13 lid 2h)
  - g. de aard van de opleiding: voltijd, deeltijd, duaal, conform de registratie in het centraal register opleidingen hoger onderwijs (CROHO), (WHW 7.13 lid 2i)

- h. de wijze waarop een tentamen wordt afgelegd: mondeling, schriftelijk, of op een andere wijze, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen (WHW 7.13 lid 2l)
- i. de volgorde-eisen: of het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is voor toelating tot deelname aan onderwijs of andere tentamens; toelatingseisen en verplichtingen met betrekking tot deelname aan praktische oefeningen, (WHW 7.13 lid 2s en t)

Ook is in de opleidingsspecifieke bijlage vermeld:

- j. de eisen die gesteld worden aan de invulling van de vrije ruimte van de opleiding en aan de te maken keuzes
- k. de overgangsregelingen, bedoeld in artikel 8.4 OER,
- l. de taal waarin het onderwijs wordt gegeven en de tentamens/het examen worden afgenomen (WHW 7.2 en OER art. 3.3)
- m. de feitelijke vormgeving van het onderwijs (Wet versterking kwaliteitswaarborgen hoger onderwijs).

Art 3.3 - TAAL WAARIN DE OPLEIDING WORDT VERZORGD

- 1) De voertaal van de masteropleidingen BA, CS, ES, EST, HS, IEM, PA, PSTS en MEEM is Engels. Hiervan kan op onderdelen afgeweken worden met toestemming van het daartoe gerechtigde opleidingsbestuur. Voor de master these van deze opleidingen geldt het volgende:
  - a. De master these wordt geschreven en verdedigd in het Engels. Het staat studenten vrij om een samenvatting in het Nederlands te maken indien dit noodzakelijk is voor de verspreiding van het onderzoeksresultaat, maar het cijfer is gebaseerd op de originele Engelse versie.
  - b. Indien het schrijven van de master these in het Engels ondoenlijk of niet haalbaar is vanwege het onderwerp van het onderzoek of de organisatie waarop het onderzoek betrekking heeft, heeft de examencommissie de bevoegdheid om af te wijken van deze regel. Toestemming om de these in het Nederlands te schrijven zal alleen verleend worden op voorwaarde dat de student tevens een verkorte versie van het rapport van 4500-5500 woorden schrijft in het Engels, gebaseerd op de these en het afstudeerwerk. Bij het bepalen van het definitieve cijfer zullen beide versies meegenomen worden in de beoordeling.
- 2) De taal van de masteropleidingen LVHOM en MPS, MPM en MRM is Nederlands. Hiervan kan op onderdelen afgeweken worden met toestemming van het daartoe gerechtigde opleidingsbestuur.
- 3) Indien voor onderdelen van de opleiding wordt afgeweken van de voertaal gebeurt dit in overeenstemming met de gedragscode Voertalen van de UT en art. 7.2 van de WHW.
- 4) Indien van toepassing zijn in de opleidingsspecifieke bijlage nadere regels opgenomen.

Art 3.4 - VRIJSTELLING

- 1) De examencommissie kan de student op diens verzoek vrijstelling verlenen voor een of meerdere volledige onderwijseenheden. Hiertoe toont de student aan een qua

inhoud, omvang en niveau overeenkomstig onderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding te hebben voltooid, of door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken m.b.t. de desbetreffende onderwijseenheid.

- a) Bij de behandeling van deze verzoeken zal de examencommissie advies vragen van de betrokken examiner².
- 2) Vrijstelling van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen kan worden verleend aan de student die aannemelijk kan maken dat hij verwacht in gewetensnood te zullen komen bij of door het moeten uitvoeren van een vereiste voor dit onderdeel. In dat geval bepaalt de examencommissie of het onderdeel op een andere, door haar te bepalen wijze, kan worden verricht.

Art 3.5 - VRIJ ONDERWIJSPROGRAMMA

De examencommissie van de opleiding beslist over een verzoek tot toestemming voor het volgen van een vrij onderwijsprogramma als bedoeld in art. 7.3d van de WHW. De examencommissie toetst of het programma past binnen het domein van de opleiding, samenhangend is en voldoende niveau heeft in het licht van de eindtermen van de opleiding.

---

² De examencommissie van de voormalige faculteit MB heeft regels vastgesteld voor het verkrijgen van vrijstellingen zie art. 11 in de R&R van deze examencommissie.

PARAGRAAF 4 - ONDERWIJS EN TOETSING

Art 4.1 - ALGEMEEN

- 1) Een onderwijseenheid wordt afgerond met een tentamen.
  - a) De vragen en opgaven van een tentamen gaan de bronnen waaraan de stof is ontleend en het op de colleges behandelde, niet te buiten.
  - b) Voor het begin van de onderwijsperiode of tijdens het eerste college maakt de examinator de leerdoelen van de onderwijseenheid bekend.
- 2) Het tentamen kan uit een aantal toetsen bestaan.
  - a) Een tentamen kan de volgende vormen hebben: een schriftelijke toets, een opdracht in elk mogelijke vorm, een mondelinge toets, een reeks toetsen, de uitvoering van een praktische oefening als bedoeld in art. 1.2 van de WHW, of een combinatie van bovengenoemde vormen.
- 3) **(alleen voor voormalige MB-programma's)**
De laatste onderwijseenheid is voor alle masterprogramma's de master these (of masteropdracht of masterscriptie). Bij alle opleidingen (m.u.v. MEEM) maakt het colloquium onderdeel uit van het afsluitende tentamen.
(alleen voor voormalige GW-programma's)
De examencommissie kan in bijzondere gevallen afwijken van de hierboven gestelde regels ten gunste van de student.
- 4) Een toets kan in meerdere, in de tijd gespreide onderdelen worden afgenomen. Resultaten van deze onderdelen worden niet opgenomen in het SIS, maar kunnen met studenten gedeeld worden via Blackboard.
  - a) De student heeft het recht om kennis te nemen van of recente model-toetsvragen of proeftoetsen of representatieve oude toetsen en de bijbehorende uitwerkingen en de norm van de bijbehorende beoordeling.
  - b) Een toets heeft een maximale tijdsduur van 3 klokuren.
- 5) Toetscijfers worden uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, met één decimaal.
- 6) Het tentamenresultaat wordt uitgedrukt in een geheel cijfer van 1 tot en met 10.
- 7) Een tentamenresultaat van 5,5 of hoger is een voldoende.
- 8) Enkel bij een met een voldoende afgerond tentamen worden EC voor de onderwijseenheid toegekend. Voor onderdelen van onderwijseenheden en/of gehaalde toetsen worden geen EC toegekend.
- 9) Indien voor de student voor eenzelfde onderwijseenheid meer dan één op zich geldige beoordelingen is vastgesteld, is de hoogste beoordeling geldig.

Art 4.2 - MODULES

(Dit artikel is niet van toepassing op het masteronderwijs)

Art 4.3 - INSCHRIJVING VOOR DE ONDERWIJSEENHEID EN DE TOETSEN³

- 1) Aan onderwijseenheden kan enkel worden deelgenomen als:
  - a) de student zich voor aanvang heeft ingeschreven voor de onderwijseenheid via het SIS en
  - b) de student aan de in de opleidingsspecifieke bijlage vastgestelde voorkenniseisen voor de onderwijseenheid voldoet.

De voorwaarde onder a) vervalt indien de student uitsluitend deelneemt aan de afsluitende toets of de herkansing daarvan.
- 2) Inschrijven voor een onderwijseenheid houdt ook inschrijving voor de eerste gelegenheid van alle toetsen in de onderwijseenheid in.
  - a) Voor afsluitende schriftelijke toetsen en de herkansing daarvan kan apart ingeschreven worden ingeval de student zich niet voor aanvang van de onderwijseenheid heeft ingeschreven voor de onderwijseenheid zelf.
- 3) Studenten van Post Hoger Onderwijs masteropleiding zijn niet verplicht zich via het SIS in te schrijven voor de onderwijseenheden of schriftelijke toetsen van hun opleiding.
- 4) Indien een student niet voor het sluiten van de inschrijftermijn is ingeschreven voor een toets, verliest hij het recht om deel te nemen aan de betreffende toets.
- 5) Een student kan zich voor de toets waarvoor hij ingeschreven staat tot en met de dag vóór de desbetreffende toets⁴ uitschrijven via het SIS.
- 6) Indien een student niet verschijnt bij een toets waarvoor hij zich niet tijdig via het SIS heeft afgemeld, dan geldt dit als een onvoldoende resultaat. Dit wordt geregistreerd in het SIS als 'NV' (= Niet Verschenen).

Art 4.4 - INFORMATIE OVER HET TENTAMEN EN HET TOETSSCHEMA

- 1) De wijze waarop het tentamenresultaat volgt uit de toetsen is per onderwijseenheid vastgelegd in een toetsschema.
- 2) Het toetsschema wordt vastgesteld door de examinerator.
- 3) Het toetsschema moet uiterlijk twee weken voor aanvang van de onderwijseenheid zijn gepubliceerd op Blackboard.
- 4) Het toetsschema vermeldt ten minste:
  - a) wanneer en in welke vorm toetsen worden afgenomen,
  - b) wat de onderlinge weging van de toetsen is,
  - c) de eventuele vereiste minimum cijfers per toets.
  - d) de termijn voor het vaststellen en bekend maken van een uitslag over een toets.
- 5) Het opleidingsbestuur kan gedurende de onderwijseenheid het toetsschema wijzigen.

---

³ Meer informatie over het inschrijven voor de onderwijseenheden en toetsen is te vinden op de website van Student Services: <http://www.utwente.nl/ces/studentervices/osiris/Osiris/> .

⁴ Dat wil zeggen: tot middernacht (24:00 uur)

- a) Het wijzigen van het toetschema kan alleen in overleg met de verantwoordelijke examinator en na advies van de examencommissie. De studenten worden terstond van de wijziging op de hoogte gesteld.
  - b) Indien de wijziging alleen gaat om het verplaatsen van toetsen of onderdelen daarvan naar een ander tijdstip dan in het toetschema aangegeven volstaat in eerste instantie overleg van opleidingsbestuur met de verantwoordelijke examinator. Vervolgens moet het opleidingsbestuur de examencommissie op de eerstvolgende examenvergadering na het besluit tot wijziging hierover informeren.
  - c) Wijzigingen in het toetschema mogen in redelijke verwachting niet ten nadele van de studenten uitvallen.
- 6) De examencommissie kan in bijzondere gevallen individuele studenten de gelegenheid geven om een toets op een andere wijze af te leggen dan is bepaald in het toetschema van de betreffende onderwijseenheid.

Art 4.5 - TOETSGELEGENHEID EN EXTRA TOETSKANSEN

- 1) Tot het afleggen van schriftelijke en mondelinge toetsen wordt twee maal per jaar de gelegenheid gegeven.
- 2) Voor onderwijseenheden die enkel uit een praktische oefening bestaan, kunnen de toetsen minimaal één keer per jaar worden afgelegd.
  - a) **(alleen voormalige MB-programma's)**
Onderwijseenheden kunnen meer dan een maal per jaar worden aangeboden. In deze gevallen mogen studenten aan maximaal twee toetsgelegenheden deelnemen.
  - b) Voor alle onderwijseenheden is er in ieder geval een toetsgelegenheid aan het eind van de onderwijsperiode waarin het onderwijs van de desbetreffende onderwijseenheid is gegeven.
- 3) In afwijking van het gestelde in lid 1 van dit artikel wordt minstens eenmaal in een studiejaar gelegenheid gegeven tot het afleggen van de toets(en) van een onderwijseenheid die wel deel uitmaakt van het onderwijsprogramma, maar waarvan in dat studiejaar geen onderwijs is aangeboden.
- 4) De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat wordt afgeweken van het aantal malen en de wijze waarop toetsen kunnen worden afgelegd.
  - a) **(alleen voormalige MB-programma's)**
In individuele gevallen zal de examencommissie altijd de betrokken examinator/studieadviseur raadplegen.

Art 4.6 - MONDELINGE TOETSEN

- 1) Het mondeling afnemen van een toets is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders heeft bepaald, al dan niet op verzoek van de examinator of de student.
  - a) Als de student of de examinator derden aanwezig wil laten zijn bij het afnemen van een mondeling tentamen / toets, moet dit uiterlijk 10 werkdagen voor dit mondeling worden gemeld bij de examencommissie.

- b) Het is derden niet toegestaan aanwezig zijn bij een mondelinge toets indien dit niet of niet tijdig door de student of de examinerator is gemeld bij de examencommissie.
  - c) Afstudeercolloquia zijn uitgezonderd van de bepalingen onder a) en b).
- 2) Indien de examencommissie heeft bepaald dat leden van de examencommissie of een waarnemer namens de examencommissie aanwezig zal zijn bij het mondelinge tentamen / toets wordt dit minimaal een werkdag vóór de toets door de examencommissie aan de examinerator en de student bekend gemaakt.

Art 4.7 - VASTSTELLING EN BEKENDMAKING VAN DE UITSLAG

1. De examinerator maakt uiterlijk 1 dag na het afnemen van een mondelinge toets de uitslag bekend.
  - a) Het in lid 1 gestelde is niet van toepassing indien het mondeling tentamen deel uitmaakt van een serie mondelinge tentamens van dezelfde onderwijseenheid, die zich over meer dan één werkdag uitstrekt. In dat geval stelt de examinerator na afloop van de serie mondelinge tentamens binnen één werkdag de uitslag vast.
2. Binnen 15 werkdagen na het afleggen van een schriftelijk tentamen dan wel het afronden van een praktische oefening wordt het resultaat via het SIS aan de student bekend gemaakt.
  - a) Het opleidingsbestuur kan op verzoek van de verantwoordelijke examinerator besluiten de termijn in de eerste volzin van lid 2, te verlengen met maximaal 5 werkdagen indien de complexiteit en/of de omvang van het te beoordelen werk daartoe aanleiding geven. De studenten worden terstond van de verlenging op de hoogte gesteld.
- 4) Er kunnen geen rechten ontleend worden aan tentamenresultaten die bekend gemaakt zijn via Blackboard of enig ander medium anders dan het SIS.
- 5) De termijn voor het vaststellen en bekendmaken van een uitslag over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen toets wordt in het toetschema van de onderwijseenheid opgenomen.
- 6) Het resultaat van de laatste onderwijseenheid, de master-these, zal niet eerder bekend gemaakt worden dan nadat alle onderwijseenheden van de opleiding met succes zijn afgerond.
  - a) *(alleen voormalige GW-programma's)*
De examencommissie kan in individuele gevallen hiervan afwijken. In dat geval zal het diploma pas afgegeven worden nadat de laatste onderwijseenheid met succes is afgerond.
- 7) Indien de beoordeling voor een toets wordt verkregen door het maken van een of meerdere opdrachten, het schrijven van een verslag of het maken van een scriptie geldt de deadline voor inlevering van het laatste onderdeel als toetsdatum.
- 8) Indien de examinerator door bijzondere omstandigheden niet in staat is de in lid 1 en 2 bedoelde termijnen na te komen, meldt hij dit met redenen omkleed aan het opleidingsbestuur. De betrokken studenten worden onverwijld van de vertraging op de hoogte gesteld onder vermelding van de termijn waarbinnen de uitslag alsnog bekend wordt gemaakt. Indien de examinerator naar het oordeel van de examencommissie in gebreke blijft, kan zij een andere examinerator opdragen het cijfer vast te stellen.
- 9) Wanneer een tweede tentamengelegenheid korte tijd na de eerste gelegenheid is gepland, zijn de tentamenuitslagen beschikbaar op een tijdstip waarop de student minimaal 10 werkdagen de tijd heeft om zich op de tweede gelegenheid voor te bereiden.

- 10) *(alleen voormalige GW-programma's)*
Indien de kwaliteit van een gemaakt(e) tentamen of opdracht met een voldoende wordt beoordeeld (5,5 of hoger) is dit cijfer definitief. Indien een student zijn voldoende (vanwege een bijzondere omstandigheid) wil herkansen moet hij schriftelijke toestemming van de Examencommissie hebben. Door herkansing is het niet meer mogelijk om "cum laude" af te studeren (voor PSTS zie de opleidingsspecifieke bijlage).
- 11) *(alleen voormalige GW-programma's)*
Indien de kwaliteit van een gemaakte opdracht niet voldoende is (5,49 of lager) heeft de student de mogelijkheid om bij de herkansing de opdracht nogmaals in te leveren. Bij de opleidingen CS en MPS geldt bij de herkansing dat de student geen hoger cijfer dan een 6 kan halen (dit geldt ook indien de student bij het eerste inlevermoment niets heeft ingeleverd).

Art 4.8 - GELDIGHEIDSDUUR TENTAMENS

- 1) De geldigheidsduur van een tentamenresultaat voor de opleidingen CS, EST, LVHOM, PSTS is vijf jaar. De geldigheid van een tentamenresultaat voor de opleidingen BA, HS, IEM, PA, MEEM, MPM en MRM is vier jaar. De geldigheidsduur van een tentamenresultaat voor de opleiding MPS is twee jaar. De examencommissie kan deze termijn in individuele gevallen op verzoek van de student verlengen.
  - 2) Resultaten van toetsen zijn alleen geldig in het studiejaar waarin deze zijn behaald. De examencommissie kan deze termijn in individuele gevallen op verzoek van de student verlengen.
- a) **(alleen voormalige MB-programma's)**
De examinerator van een vak mag een alternatieve geldigheidsduur voor vakken of onderdelen van vakken bepalen. De examinerator stelt de examencommissie hiervan op de hoogte. De alternatieve geldigheid moet bekend gemaakt worden via de Blackboard pagina van het vak.
- b) *(alleen voormalige GW programma's)*
Voor een tentamen dat bestaat uit deelresultaten, geldt dat deelresultaten geldig zijn tot het eind van het volgend collegejaar. Deze geldigheid van de resultaten geldt ook voor projecten of opdrachten.

Art 4.9 - INZAGE- EN NABESPREKINGSRECHT

1. De student heeft recht op een nabespreking van zijn tentamen met de examinerator waarbij de examinerator de gegeven beoordeling motiveert. Als er geen collectieve nabespreking is, kan de student binnen 10 werkdagen na de bekendmaking van de uitslag van een tentamen een verzoek indienen bij de examinerator voor een nabespreking. Deze nabespreking of een collectieve nabespreking moet uiterlijk vijf weken na de bekendmaking van de uitslag van het tentamen worden gehouden.
2. Gedurende 2 jaar na de beoordeling kan de student zijn beoordeelde werk inzien.
3. De student mag tijdens de inzage niets van het tentamenmateriaal vermenigvuldigen of kopiëren op welke wijze dan ook, tenzij anders is bepaald door de verantwoordelijke examinerator.

Art 4.10 - BEWAARTERMIJN TOETSEN

- 1) De bewaartermijn van opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van de schriftelijke toetsen bedraagt 2 jaar. *Deze worden bewaard in de desbetreffende leerstoel- of vakgroepadministratie.*
- 2) De bewaartermijn van eindwerkstukken van de masteropleiding (master theses) bedraagt 7 jaar. *Deze worden door het instellingsbestuur centraal digitaal opgeslagen.*

PARAGRAAF 5 - EXAMEN

Art 5.1 - EXAMENCOMMISSIE

- 1) De decaan stelt een examencommissie in (WHW art. 7.12a).
- 2) De decaan:
  - a) benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen (WHW art. 7.12a lid 1);
  - b) hoort de leden van de desbetreffende examencommissie alvorens tot benoeming van een lid over te gaan (WHW art. 7.12a lid 4);
  - c) draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd (WHW art. 7.12a lid 2).
- 3) Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de decaan er zorg voor dat:
  - a) ten minste één lid als docent verbonden is aan de desbetreffende opleiding of aan een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort (WHW art. 7.12a lid 3);
  - b) leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling niet worden benoemd.
- 4) Examencommissies stellen zelf zonder nadere inspraak regels en richtlijnen vast over tentamens en examens ten behoeve van examinatoren en studenten (WHW art. 7.12b). Deze worden vastgelegd in een apart document 'Regels en richtlijnen van de examencommissie'.
- 5) De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan de decaan (WHW art. 7.12b lid 5).

Art 5.2 - EXAMEN

- 1) In overeenstemming met artikel 7.10 lid 2 van de WHW is het masterexamen afgelegd als de tentamens van de onderwijseenheden van de masteropleiding met goed gevolg zijn afgelegd.
- 2) De examencommissie verklaart de student als geslaagd voor het masterexamen als hij aan de exameneisen voldoet en roept die student op het daarbij behorende getuigschrift met cijferlijst respectievelijk supplement in ontvangst te nemen. De datum die op het getuigschrift wordt vermeld, te weten de examendatum, is in dit geval de datum waarop de student de laatste nog openstaande onderwijseenheid heeft afgerond.
- 3) De student kan desgewenst een schriftelijk gemotiveerd verzoek bij de examencommissie indienen om nog niet over te gaan tot het geslaagd verklaren voor het examen en daarom ook nog niet over te gaan tot uitreiking van het getuigschrift. In zijn verzoek moet de student in ieder geval de duur van het door hem gewenste uitstel aangeven.

- 4) De nadere uitwerking van de bepaling in lid 3 wordt door de examencommissie opgenomen in de regels en richtlijnen van de examencommissie.
- 5) Indien de student op grond van lid 3 heeft verzocht om uitstel wordt als examendatum gebruikt de datum waarop de examencommissie na het uitstel heeft besloten de student geslaagd te verklaren.

Art 5.3 - GRAAD

- 1) Aan degene die het examen van één van de reguliere masterprogramma's of Post Hoger Onderwijsprogramma's MEEM en MRM met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad "Master of Science" verleend.
- 2) De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen vermeld.

Art 5.4 - GETUIGSCHRIFT

- 1) Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Het getuigschrift wordt ondertekend door de voorzitter van de examencommissie. Bij afwezigheid kan ook één van de leden van de examencommissie tekenen.
  - a) Indien een student alle onderdelen van de opleiding met een voldoende heeft afgerond, kan het getuigschrift worden uitgereikt bij het behalen van de masteropdracht. In dat geval kan het getuigschrift worden ondertekend door de twee examenbevoegde begeleiders. Bij de opleidingen MEEM, MPM en MRM wordt het diploma ondertekend door de examinerator en de opleidingsdirecteur van de betrokken opleiding.
- 2) Op het getuigschrift worden vermeld (WHW art.7.11):
  - a) de naam en geboortedatum van de student;
  - b) de naam van de instelling en welke opleiding zoals vermeld in het register, bedoeld in artikel 6.13 van de WHW, het betreft;
  - c) welke onderdelen het examen omvatte;
  - d) de datum waarop het examen is afgelegd;
  - e) welke graad is verleend (WHW art. 7.10a);
  - f) in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden (rekening houdend met WHW art.7.6 lid 1);
  - g) op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd dan wel op welk tijdstip de opleiding de toets nieuwe opleiding, bedoeld in artikel 5a.11, tweede lid, met goed gevolg heeft ondergaan.
- 3) Aan het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen wordt het Internationaal Diploma Supplement toegevoegd (WHW art.7.11 lid 4). Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op de internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval de volgende gegevens:
  - a) de naam van de opleiding en de naam van de universiteit;
  - b) dat het een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft;
  - c) een beschrijving van de inhoud van de opleiding; indien van toepassing ook vermelding van specialisatie en/of gevolgde minor;
  - d) de studielast van de opleiding;
  - e) de onderdelen van het examen en hun beoordeling;
  - f) tentamens die door de student met goed gevolg zijn afgelegd, die niet behoren tot het examen.

- 4) Indien de examencommissie een judicium heeft verleend aan de student, wordt dit op het getuigschrift vermeld.
- 5) Een student die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in lid 1 van dit artikel kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd (WHW art.7.11 lid 5).

Art 5.5 - CUM LAUDE

Informatie met betrekking tot cum laude is voor de masteropleidingen van de voormalige faculteit GW (CS, EST, LVHOM, PSTS, MPY) opgenomen in artikel 5a van de Regels & Richtlijnen van de examencommissies van deze opleidingen.

Voor de masteropleidingen van de voormalige faculteit MB (PA, BA, HS, IEM, MEEM en MRM) is de informatie over de cum laude regeling opgenomen in bijlage 1 van deze OER.

PARAGRAAF 6 - STUDIEBEGELEIDING

Art 6.1 - STUDIEVOORTGANGSOVERZICHT

De student kan desgewenst bij de balie van Student Services een gewaarmerkt studievoortgangsoverzicht verkrijgen.

Art 6.2 - STUDIEBEGELEIDING

- 1) De decaan draagt de verantwoordelijkheid voor de studiebegeleiding van de student mede ten behoeve van de oriëntatie op studiewegen binnen of buiten de opleiding.
De decaan heeft de uitvoering van de studiebegeleiding gemandateerd aan het opleidingsbestuur van de opleiding.
- 2) Iedere student krijgt een studieadviseur toegewezen.
- 3) De studieadviseur begeleidt de student en geeft de student advies over zaken die de studie betreffen of desgewenst over persoonlijke aangelegenheden die mogelijk van invloed zijn op de studie.
- 4) Indien een student gebruik wenst te maken van het recht op specifieke begeleiding of voorzieningen dient hij contact op te nemen met de studieadviseur. De studieadviseur legt gemaakte afspraken met de student vast. De student, de opleiding en de examencommissie kunnen daaraan rechten ontlennen.
- 5) Voor het recht op bijzondere voorzieningen geldt:
  - De student die door aantoonbare overmacht of persoonlijke omstandigheden achterop raakt, heeft recht op aanvullende individuele begeleidingsafspraken.
  - Het recht op bovengenoemde voorzieningen betreft ook, indien nodig en mogelijk, dispensatie tot deelname aan tentamens of toetsen en/of het beschikbaar zijn van afwijkende faciliteiten rondom examinering. De toekenning van de genoemde dispensatie en het verlenen van extra toetskansen is voorbehouden aan de examencommissie.

PARAGRAAF 7 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

Art 7.1 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

- 1) Onder een functiebeperking wordt verstaan een lichamelijk zintuiglijke of andere functiestoornis die de student kan beperken in de studievoortgang.
- 2) Op basis van een gesprek met de studieadviseur wordt in overleg met de student verkend welke aanpassingen zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet Gelijke Behandeling op grond van Handicap / Chronische ziekte (WGB h/cz) voor deze student het meest doeltreffend geacht worden..
- 3) Aanpassingen zijn gericht op het wegnemen van specifieke belemmeringen bij het volgen van het onderwijsprogramma en/of het afleggen van examens/tentamens. Waar nodig kunnen dit voorzieningen betreffen omtrent toegankelijkheid van infrastructuur (gebouwen, onderwijsruimtes en faciliteiten) en studiemateriaal, aanpassingen in de toetsing, alternatieve leerroutes of een studieplan op maat. Bij het treffen van aanpassingen dient het bereiken van de eindtermen te zijn gewaarborgd
- 4) Op basis van het onder lid 2 bedoelde gesprek stelt de student een verzoek op tot aanpassingen. Dit verzoekschrift wordt, zo mogelijk drie maanden voordat de student zal deelnemen aan onderwijs, tentamens en toetsen waarvoor de aanpassing bedoeld is, ingediend bij de decaan van de faculteit.
- 5) Het verzoekschrift wordt onderbouwd door bescheiden (zoals een verklaring van een BIG-geregistreeerde arts of een BIG-geregistreeerde psycholoog of, indien er sprake is van dyslexie, van BIG-geregistreeerde GZ-psycholoog of -orthopedagoog) die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling ervan.
- 6) De decaan van de faculteit beslist binnen een termijn van 20 werkdagen na ontvangst, of zoveel eerder als de urgentie van de aanvraag noodzakelijk maakt, over de toewijsbaarheid van het verzoek bedoeld in lid 4, en stelt de student en de betrokken studieadviseur van zijn oordeel in kennis.
- 7) De studieadviseur draagt er zorg voor dat de relevante betrokkenen tijdig worden geïnformeerd over de aanpassingen die zijn verleend aan een student met een functiebeperking.
- 8) Indien de decaan van de faculteit het verzoekschrift niet of niet geheel honoreert, stelt de decaan de student van de daaraan ten grondslag liggende motieven op de hoogte en wijst de student op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. Bezwaar dient binnen zes weken, nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.
- 9) Bij toekenning van aanpassing wordt aangegeven voor welke periode deze toekenning geldig is. Voor het einde van de periode zal door aanvrager en betrokken studieadviseur een evaluatie plaatsvinden. Hierin zal zowel de effectiviteit van de geboden aanpassingen als de noodzaak tot voortzetting ervan besproken worden.
- 10) Indien er sprake is van dyslexie, wordt er bij toekenning van extra tijd voor een toets maximaal 15 minuten extra per klokuur toegekend.
- 11) De decaan heeft de uitvoering van het proces zoals beschreven in lid 4 t/m 8 gemandateerd aan het opleidingsbestuur.

PARAGRAAF 8 - WIJZIGINGEN, OVERGANGSREGELINGEN, BEROEP EN BEZWAAR

Art 8.1 - STRIJDIGHEID MET DE REGELING

Indien andere aanvullende regelingen en/of bepalingen over het onderwijs en/of examens in strijd zijn met deze onderwijs- en examenregeling gaat het bepaalde in deze onderwijs- en examenregeling voor.

In het kader van internationale samenwerking met hoger onderwijsinstellingen in het buitenland kunnen afspraken gemaakt zijn die afwijken van de regelingen in deze Onderwijs- en Examenregeling. Dergelijke afspraken zullen zo spoedig mogelijk bekend worden gemaakt en worden opgenomen in de betreffende opleidings specifieke bijlage.

Art 8.2 - FOUTEN OF ONVOLLEDIGHEDEN IN DE ADMINISTRATIE

Indien in de tentamenuitslag, een cijferlijst of een overzicht van het studieverloop van de student een kennelijke vergissing is gemaakt, is zowel de opleiding als de student verplicht om dit direct na constatering ervan, aan de andere partij kenbaar te maken en mee te werken aan het ongedaan maken van de gemaakte vergissing.

Art 8.3 - WIJZIGING REGELING

- 1) Inhoudelijke wijzigingen van deze onderwijs- en examenregeling worden door de decaan bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
- 2) Inhoudelijke wijzigingen van deze regeling zijn in beginsel niet van toepassing op het lopende studiejaar. Inhoudelijke wijzigingen kunnen wél van toepassing zijn op het lopende studiejaar indien belangen van de student hierdoor redelijkerwijze niet worden geschaad of indien er sprake is van overmacht.
- 3) Wijzigingen in deze regeling zijn niet van invloed op besluiten die eerder door de examencommissie zijn genomen.

Art 8.4 - OVERGANGSREGELING

- 1) Bij wijziging van de onderwijs- en examenregeling stelt de decaan zo nodig een overgangsregeling vast.
- 2) De overgangsregeling wordt gepubliceerd op de website van de opleiding en in de opleidings specifieke bijlagen.
- 3) Uitgangspunten bij de overgangsregeling in het geval het onderwijsprogramma wordt gewijzigd:
  - a) Wijzigingen in het onderwijsprogramma worden bekendgemaakt voorafgaand aan het studiejaar waarin de wijzigingen worden ingevoerd.
  - b) Er kan niet worden gegarandeerd dat alle onderwijseenheden van de opleiding, zoals die bestonden bij de inschrijving van een student voor die opleiding, tot zijn onderwijsprogramma blijven behoren. Het onderwijsprogramma zoals dat het meest recent door de decaan is vastgesteld is uitgangspunt bij het vaststellen van de uitslag van het masterexamen.
- 4) In de overgangsregeling wordt in ieder geval opgenomen:

- a) welke onderwijseenheden die zijn vervallen equivalent zijn aan onderwijseenheden of delen van onderwijseenheden uit het geldende – in de opleidingsbijlage opgenomen - onderwijsprogramma;
  - b) dat indien een onderwijseenheid zonder praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma, in het studiejaar daarna minimaal tweemaal de gelegenheid wordt geboden schriftelijk of mondeling tentamen af te leggen of op andere wijze een beoordeling te verkrijgen;
  - c) dat indien een onderwijseenheid met praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma en in het studiejaar daarna geen gelegenheid meer wordt geboden tot het doen van de betreffende praktische oefeningen, minstens één onderwijseenheid wordt aangewezen die gedaan kan worden in plaats van de vervallen onderwijseenheid;
  - d) de geldigheidsduur van de overgangsregeling.
- 5) De overgangsregeling behoeft de instemming van de examencommissie met de bepalingen van lid 4.
  - 6) De examencommissie kan in bijzondere gevallen in positieve zin voor de student afwijken van het aantal malen en de wijze waarop tentamens van vervallen onderwijseenheden kunnen worden afgelegd.
  - 7) Opleidings specifieke overgangsregelingen zijn opgenomen in de opleidings specifieke bijlagen.

Art 8.5 - BEOORDELING ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

- 1) De decaan draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de onderwijs- en examenregeling en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking, en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de student voortvloeit.
- 2) De opleidingscommissie heeft volgens 9.18 WHW tot taak het uitbrengen van een advies over de onderwijs- en examenregeling en het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling.

Art 8.6 - BEROEP EN BEZWAAR

Beroep tegen beslissingen van de examencommissie of van een examinator en bezwaar tegen beslissingen van de decaan op grond van deze regeling dient binnen zes weken, nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.

Art 8.7 - HARDHEIDSCLAUSULE

- 1) In geval van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard kan de examencommissie toestaan dat wordt afgeweken van de bepalingen in deze regeling.
  - a) Betreft dit de toelating tot de master waarbij vanwege een uitzonderlijke en schrijnende situatie nog niet een volledige bachelor is afgerond, wordt de besluitvorming hierover gemandateerd aan de Commissie Persoonlijke Omstandigheden.

Art 8.8 - BEKENDMAKING

De onderwijs- en examenregeling en de regels en richtlijnen van de examencommissie worden via de website van de opleiding bekend gemaakt.

Art 8.9 - INWERKINGTREDING

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2014 en vervangt de regeling van 1 september 2013.

BIJLAGE 1: AANVULLENDE REGELS VOOR DE MASTER PROGRAMMA'S VAN DE VOORMALIGE FACULTEIT MB

Deze bijlage geldt alleen voor studenten van de volgende opleidingen: BA, ES, HS, IEM, PA, MEEM, MPM en MRM.

1. THE MASTER'S PROJECT

- 1) The Master's project (or thesis) constitutes a special form of practical exercise as meant in art. 1 (Glossary). Its duration is formally limited by the number of ECs reserved for the project in the respective Master's programme, translated into a corresponding number of weeks (1 EC= 28 hours). At the end of the period thus established, the project is evaluated using a special Master's thesis evaluation form. The project is concluded by a colloquium, where the student presents and defends the results.
- 2) At the start of the project the student draws up a time schedule for his individual project, based on the maximum duration as indicated in par. 1. This schedule has to be approved by the primary supervisor (and examiner) of the project. The start of the project is indicated on the registration form of the project in the university's Student Mobility System (SMS).
- 3) In case of major problems or unsatisfactory performance by the student or the supervisors during the project, the programme director will decide on the continuation of the project. The student can contest the programme director's decision by lodging an objection with the Examination Board.
- 4) Should the student, in spite of a demonstrably adequate level and quality of the supervision received, not succeed in completing the final thesis within the agreed period of time, he will be granted extra time to do so. The extra time to be granted will be bound by a limit of 50% of the maximum duration of the project as indicated in par.1. The project's supervisors will give clear indications of the elements of the student's work that need to be remediated and the lines along which this may be done.
- 5) The programme director will terminate the Master's project if, after the extra time conceded, the student has not yet successfully completed the final thesis or no 'green light' has been given by the supervisors for the colloquium that rounds off the project.
- 6) After termination of the project as meant in par. 5, the student must file a motivated request to the Examination Board if he wants to start a new Master's project.
- 7) Additional stipulations concerning the Master's project are included in the Rules & Regulations of the Examination Board. Programme-specific rules and arrangements may be included in the programme-specific appendix.

2. GRADUATING WITH DISTINCTION (CUM LAUDE)

- 1) If upon sitting the Master's examination, the student has given evidence of exceptional capability, 'cum laude' (with distinction'') will be recorded on the degree certificate.

- 2) A student is considered to have exceptional capability if each of the following conditions is met:
  - a. the average mark awarded for the study units of the Master's examination is at least 8.0;
  - b. in the determination of this average, the units that were not evaluated with a numerical mark or for which an exemption was granted are not considered
  - c. no study unit was evaluated as not passing, and no more than one unit was evaluated with a mark of 6;
  - d. the mark for the final unit (Master's project or Master's thesis) is at least a 9
  - e. for the MSc degree programmes, a one-year Master's programme must have been completed within 15 months and a two-year Master's programme must have been completed within 30 months. For the PHO Master's programmes MEEM and MRM, all study units must have been completed within a period of time which does not exceed the nominal duration of the respective programme by more than 25%. In special cases, the Examination Board may, at its discretion, permit an excess of this time period. Special cases explicitly include (but are not limited to) the circumstances recognized for the allocation of graduation support

- 3) In exceptional cases the Examination Board may grant the designation of 'cum laude' if the conditions mentioned in paragraph 2 above have not been fully met. The rules applied by the Examination Board can be found in the Rules & Regulations of the Examination Board.